

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI

Examination—April, 2018 (Two Year Diploma Courses)

Group—Tourism/Hospitality/Aviation

[वेळ — ३ तास]

(एकूण गुण—१००)

ग्रोथ् अँण्ड ईव्हॉल्यूशन ऑफ टूरिझम्/हॉस्पिटॅलिटी इन्डस्ट्री (थिअरी)

- गुण**
१. (अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही पाच) :— ५
- (१) भारतात पहिली रेल्वे ते दरम्यान धावली.
- (२) भारतात रेल्वेची प्रभाग आहेत.
- (३) ही भारतातील सर्वात जुनी पर्वत रांग आहे.
- (४) दिल्ली येथील आंतरराष्ट्रीय विमानतळाचे नाव हे आहे.
- (५) भारताचे पहिले पर्यटन धोरण या वर्षी अमलात आले.
- (६) ही पहिली भारतीय ट्रॅव्हल एजन्सी आहे.
- (ब) चूक की बरोबर लिहा (कोणतेही पाच) :— ५
- (१) नर्मदा ही भारतातील सर्वात लांब नदी आहे.
- (२) पश्चिम रेल्वेचे मुख्य कार्यालय हे नागपूरला स्थित आहे.
- (३) भारत सरकारतर्फे राजनैतिक प्रवाश्यांना लाल रंगाचे पारपत्र दिले जाते.
- (४) राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक ७ हा महाराष्ट्रातून जातो.
- (५) महाराष्ट्रात एकूण ३ जागतिक वारसा स्थळे आहेत.
- (६) UNWTO ची स्थापना १९७९ साली झाली.
- (क) व्याख्या लिहा (कोणत्याही पाच) :— १०
- (१) Tourism (२) Tourist (३) Excursionist
- (४) Visitor (५) Traveler (६) Travel Agent.
२. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा :— १६
- (अ) पर्यटनाची व्याख्या लिहा. जागतिक पर्यटनाचा इतिहास व विकास या विषयावर टीप लिहा.
- (ब) पर्यटकाचे विविध प्रकार या विषयावर टीप लिहा.
- (क) पर्यटनातील ५अ यावर चर्चा करा.
- (ड) तुमच्या शहरातील पर्यटनाच्या विकासासाठी महत्वाची संस्कृती याविषयी चर्चा करा.
३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा :— १६
- (अ) महाराष्ट्रातील रेल्वे वाहतूक व्यवस्था याबद्दल माहिती द्या.
- (ब) Travel Agency उद्योगाचा इतिहास यावर टीप लिहा.
- (क) व्हिसा म्हणजे काय ? भारत सरकारमार्फत जारी करण्यात येणाऱ्या विविध व्हिसा याविषयी माहिती द्या.
- (ड) पर्यटन विपणनातील नविन कल यावर टीप लिहा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.— १६
- (अ) **Travel Agency** ची विविध कार्ये विशद करा.
- (ब) भारतीय पर्यटनातील भौगोलिक घटक स्पष्ट करा.
- (क) पर्यटन स्थळाची व्याख्या लिहा. पर्यटन स्थळांवर उपलब्ध विविध उपक्रम स्पष्ट करा.
- (ड) भारतातील हवाई वाहतूक या विषयावर टीप लिहा.
५. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.— १६
- (अ) पर्यटन विपणनाची व्याख्या लिहा. पर्यटन विपणनाची क्रिया विशद करा.
- (ब) पर्यटनाचे विविध प्रकार व त्यांचे महत्त्व यावर विस्तृत चर्चा करा.
- (क) भारतात उपलब्ध असलेली निवास व्यवस्था या विषयावर चर्चा करा.
- (ड) तुमच्या जिल्ह्यातील महत्त्वाच्या पर्यटन स्थळांविषयी माहिती द्या.
६. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.— १६
- (अ) भारतातील रस्ते वाहतूक यावर टीप लिहा.
- (ब) पर्यटनामागील विविध कारणे स्पष्ट करा.
- (क) निवास व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये विशद करा.
- (ड) हवाई वाहतुकीत वापरल्या जाणाऱ्या खालील संज्ञांचा अर्थ लिहा:
(१) Baggage	(२) Foreign Exchange
(३) Cargo	(४) Boarding Pass

(ENGLISH)

[TIME ALLOWED — 3 HOURS]

(MARKS — 100)

GROWTH AND EVOLUTION OF TOURISM/HOSPITALITY INDUSTRY (THEORY)
Marks

1. (a) Fill in the blanks (any *five*) :— 5
 - (i) The first railway in India traveled from to
 - (ii) There are zones of railways in India.
 - (iii) is the oldest mountain range in India.
 - (iv) The name of International airport at Delhi is
 - (v) The first Tourism Policy of India was formed in the year
..... .
 - (vi) is the first Indian Travel Agency.
- (b) State *true* or *false* (any *five*) :— 5
 - (i) Narmada is the longest river in India.
 - (ii) The head quarter of western railway is located at Nagpur.
 - (iii) Red passport is issued to diplomats.
 - (iv) National Highway 7 passes through state of Maharashtra.
 - (v) There are 3 world heritage sites located in Maharashtra.
 - (vi) UNWTO was established in the year 1979.
- (c) Define following terms (any *five*) :— 10
 - (i) Tourism (ii) Tourist (iii) Excursionist
 - (iv) Visitor (v) Traveler (vi) Travel Agent.
2. Attempt any *two* of the following :— 16
 - (a) Define Tourism. Write a note on history and growth of tourism.
 - (b) Write a note on different types of tourist.
 - (c) Discuss 5 A's of Tourism.
 - (d) Explain specific culture and tradition of your city which has tourism significance.
3. Attempt any *two* of the following :— 16
 - (a) Write a note on Rail network available in the state of Maharashtra.
 - (b) Discuss history of Travel Agency business.
 - (c) Define VISA. Explain different types of VISA issued by Government of India.
 - (d) Write a note on recent trends in tourism marketing.
4. Attempt any *two* of the following :— 16
 - (a) Describe different functions of travel agency.
 - (b) Discuss tourism geography of India.
 - (c) Define attraction. Discuss activities related to attractions.
 - (d) Write a note on Air Transport network in India.

5. Attempt any *two* of the following :— 16
- (a) Define Tourism marketing. Explain marketing process in detail.
 - (b) Discuss different types of tourism and their features.
 - (c) Write a note on accommodation infrastructure in India.
 - (d) Write a note on major tourist attractions in your district.
6. Attempt any *two* of the following :— 16
- (a) Write a note on road network in India.
 - (b) Discuss different reasons to travel.
 - (c) Discuss different features of accommodation.
 - (d) Define following terminology used in air travel.—
 - (i) Baggage
 - (ii) Foreign Exchange
 - (iii) Cargo
 - (iv) Boarding pass.
-